

บันทึกหลักการและเหตุผล  
ประกอบร่างพระราชบัญญัติกัญชา กัญชง  
พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยกัญชา และกัญชง

เหตุผล

โดยที่กัญชาและกัญชงเป็นพืชที่มีได้ถูกกำหนดให้เป็นยาเสพติดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด ประชาชนอาจสามารถครอบครอง บริโภค และใช้กัญชาและกัญชงได้อย่างแพร่หลาย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ตลอดจนเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ แต่อย่างไรก็ตามกัญชาและกัญชงเป็นพืชที่มีประโยชน์ในทางการแพทย์และสุขภาพ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายที่รัฐบาลแถลงต่อรัฐสภา จึงสมควรกำหนดให้มีมาตรการในการควบคุม กำกับและดูแลการนำกัญชาและกัญชงไปใช้ในทางที่เหมาะสม ตลอดจนส่งเสริมให้มีการพัฒนากัญชาและกัญชงเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศมากที่สุด รวมทั้งกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการควบคุมและส่งเสริมการใช้กัญชาและกัญชง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง  
พระราชบัญญัติกัญชา กัญชง  
พ.ศ. ....

.....

.....

.....

.....

.....

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อกำหนดมาตรการควบคุม กำกับ และดูแลการเพาะปลูก ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือโฆษณา กัญชา กัญชง หรือสารสกัด ตลอดจนเพื่อคุ้มครองสุขภาพของประชาชนจากการบริโภคกัญชา กัญชง หรือสารสกัด ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

.....

**มาตรา ๑** พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกัญชา กัญชง พ.ศ. ....”

**มาตรา ๒** พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

**มาตรา ๓** การใช้กัญชา กัญชง หรือสารสกัดเป็นวัตถุดิบหรือส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์สมุนไพรตามกฎหมายว่าด้วยผลิตภัณฑ์สมุนไพร ยาตามกฎหมายว่าด้วยยา อาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหาร เครื่องสำอางตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอาง หรือผลิตภัณฑ์อื่นใดตามที่กฎหมายเฉพาะที่บัญญัติไว้ รวมถึงการนำเข้า การส่งออก การจำหน่ายและการโฆษณา ซึ่งผลิตภัณฑ์ดังกล่าวให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น เว้นแต่มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕

**มาตรา ๔** ในพระราชบัญญัตินี้

“กัญชา” หมายความว่า พืชในสกุล Cannabis และวัตถุดิบหรือสารต่าง ๆ ที่มีอยู่ในพืชกัญชา

“กัญชง” หมายความว่า พืชในสกุล Cannabis และวัตถุดิบหรือสารต่าง ๆ ที่มีอยู่ในพืชกัญชง และมีสารเตตราไฮโดรแคนนาบินอล (tetrahydrocannabinol, THC) ไม่เกินปริมาณตามที่คณะกรรมการกัญชา กัญชง กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“สารสกัด” หมายความว่า สารที่ได้จากกระบวนการสกัดช่อดอกกัญชา หรือช่อดอกกัญชง แต่ไม่รวมถึง ยาเสพติดให้โทษตามประมวลกฎหมายยาเสพติด

“ผลิต” หมายความว่า ทำ ผสม ประสาน แปรสภาพ สกัด เปลี่ยนรูป และรวมถึงการแบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุเพื่อจำหน่าย

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร

“จำหน่าย” หมายความว่า ขาย จ่าย แจก หรือแลกเปลี่ยน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้าหรือให้โดยมีสิ่งตอบแทนหรือผลประโยชน์อย่างอื่น และให้หมายความรวมถึงการมีไว้เพื่อจำหน่าย

“บริโภค” หมายความว่า กิน เคี้ยว ต้ม อม สูบ หรือนำเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ หรือในรูปลักษณะใด ๆ

“โฆษณา” หมายความว่า การกระทำไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ ให้ประชาชนเห็น ได้ยิน หรือทราบข้อความเพื่อประโยชน์ในทางการค้า

“การสื่อสารการตลาด” หมายความว่า การกระทำในรูปแบบต่าง ๆ โดยการโฆษณา การประชาสัมพันธ์ การสร้างข่าว การเผยแพร่ข่าวสาร การส่งเสริมการขาย การแสดง ณ จุดขาย การตลาดแบบตรง การขาย หรือส่งเสริมการขายโดยใช้บุคคลเป็นการเฉพาะ และการตลาดในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขายสินค้าหรือบริการ หรือสร้างภาพลักษณ์

“ข้อความ” หมายความว่า การกระทำให้ปรากฏด้วยตัวอักษร ภาพ ภาพยนตร์ แสง เสียง เครื่องหมาย หรือการกระทำอย่างใด ๆ ที่ทำให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าใจความหมายได้

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตดังต่อไปนี้

- (๑) ใบอนุญาตเพาะปลูกกัญชาหรือกัญชง
- (๒) ใบอนุญาตผลิตกัญชา กัญชง หรือสารสกัด
- (๓) ใบอนุญาตนำเข้ากัญชา กัญชง หรือสารสกัด
- (๔) ใบอนุญาตส่งออกกัญชา กัญชง หรือสารสกัด
- (๕) ใบอนุญาตนำเข้าเฉพาะคราว กัญชา กัญชง หรือสารสกัด
- (๖) ใบอนุญาตส่งออกเฉพาะคราว กัญชา กัญชง หรือสารสกัด
- (๗) ใบอนุญาตจำหน่ายกัญชา กัญชง หรือสารสกัด

“ผู้รับอนุญาต” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้อนุญาต” หมายความว่า อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกมอบหมาย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกัญชา กัญชง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

**มาตรา ๕** ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่น รวมทั้งออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

การออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงขนาดพื้นที่เพาะปลูก จำนวนหรือปริมาณของกัญชา กัญชง หรือสารสกัด หรือขนาดและกิจการของผู้รับอนุญาตก็ได้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

**มาตรา ๖** การยื่นคำขอ การอนุญาต การออกใบอนุญาตและใบแทนใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การสั่งการ และการแจ้งรวมตลอดทั้งการออกใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่รัฐมนตรีกำหนดได้ด้วย

**มาตรา ๗** การพิจารณาอนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต และแก้ไขเปลี่ยนแปลงใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้อนุญาตต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอ แล้วแต่กรณี เว้นแต่มีเหตุจำเป็นให้ผู้อนุญาตมีหนังสือแจ้งผู้ขออนุญาตขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกินสามสิบวัน

หมวด ๒

คณะกรรมการกัญชา กัญชง

**มาตรา ๘** ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกัญชา กัญชง” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสิบสามคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม อธิบดีกรมการแพทย์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมอนามัย อธิบดีกรมสุขภาพจิต อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนเจ็ดคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ในด้านกฎหมาย ด้านการเกษตรและพันธุ์พืช ด้านการตลาด ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค

ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านวิจัยและพัฒนา และด้านสมุนไพร ด้านละหนึ่งคน ในจำนวนนี้ให้แต่งตั้งจากภาคเอกชนไม่น้อยกว่าสามคน

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก จำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การได้มาซึ่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

**มาตรา ๙** กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีสัญชาติไทยและมีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๓) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก และพ้นโทษมายังไม่ถึงสองปีนับถึงวันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๔) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
- (๕) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

**มาตรา ๑๐** กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้ และในการนี้ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

**มาตรา ๑๑** นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีให้ออก เพราะเหตุบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ หรือความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตาม มาตรา ๙

**มาตรา ๑๒** ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอนโยบายและยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการควบคุมและส่งเสริม กัญชา กัญชง และสารสกัด และการคุ้มครองสุขภาพของประชาชน ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ
- (๒) กำหนดมาตรการการส่งเสริม วิจัย พัฒนา การใช้กัญชา กัญชง และสารสกัด ทั้งในด้านการแพทย์ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และประโยชน์อื่น ๆ
- (๓) ให้ความเห็น คำแนะนำ หรือข้อเสนอแนะต่อรัฐมนตรี หรือผู้อนุญาตในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๕) ให้ความเห็นชอบต่อรัฐมนตรีตามมาตรา ๔๒ (๔) มาตรา ๔๒ วรรคสอง มาตรา ๔๒ วรรคสี่ มาตรา ๔๓ วรรคสอง มาตรา ๔๔ (๕) มาตรา ๔๔ วรรคสอง มาตรา ๔๕ วรรคสอง และมาตรา ๔๘ วรรคห้าและวรรคหก
- (๖) ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเปรียบเทียบตามมาตรา ๗๓ วรรคหนึ่ง
- (๗) ประกาศกำหนดสารเตตราไฮโดรแคนนาบินอล (tetrahydrocannabinol, THC) ในกัญชง ตามมาตรา ๔
- (๘) ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามนโยบายตาม (๑)
- (๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการหรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

**มาตรา ๑๓** การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการ ไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

**มาตรา ๑๔** คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการ มอบหมายก็ได้

การประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำความในมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

#### หมวด ๓

#### การขออนุญาตและการอนุญาต

**มาตรา ๑๕** ผู้ใดประสงค์จะเพาะปลูกกัญชาหรือกัญชง หรือผลิต นำเข้า ส่งออก หรือจำหน่าย กัญชา กัญชง หรือสารสกัด ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต

การขอรับใบอนุญาต และการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ และต้องไม่มีผลเป็นการกีดกันหรือผูกขาดทางการค้า

**มาตรา ๑๖** การดำเนินการตามมาตรา ๑๕ ไม่ให้ใช้บังคับแก่

- (๑) การผลิต ส่งออก หรือจำหน่ายส่วนของราก กิ่ง ก้าน ใบ ลำต้น หรือเมล็ด ของกัญชา หรือกัญชง
- (๒) การส่งจ่ายหรือแจกจ่ายกัญชา กัญชง หรือสารสกัด เพื่อการบำบัด รักษา และบรรเทาความเจ็บป่วยของมนุษย์ หรือป้องกันโรค รวมถึงการนำไปใช้กับมนุษย์เพื่อให้เกิดผลต่อสุขภาพหรือการทำงานของร่างกายให้ดีขึ้น เสริมสร้างโครงสร้างหรือการทำงานของร่างกายหรือลดปัจจัยเสี่ยงของการเกิดโรคของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนจีน หรือหมอพื้นบ้านตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการแพทย์แผนไทย

**มาตรา ๑๗** การขอรับใบอนุญาตเพาะปลูกกัญชาหรือกัญชงตามมาตรา ๑๕ ให้แบ่งตามขนาดพื้นที่เพาะปลูก ดังต่อไปนี้

- (๑) พื้นที่ขนาดเล็ก ไม่เกินห้าไร่
- (๒) พื้นที่ขนาดกลาง เกินห้าไร่ขึ้นไป แต่ไม่เกินยี่สิบไร่
- (๓) พื้นที่ขนาดใหญ่ เกินยี่สิบไร่ขึ้นไป แต่ไม่เกินสี่ร้อยไร่

**มาตรา ๑๘** การนำเข้ากัญชา กัญชง หรือสารสกัดหรือการส่งออกกัญชา หรือสารสกัดของผู้รับอนุญาต นำเข้าหรือส่งออกตามมาตรา ๑๕ นอกจากจะต้องได้รับใบอนุญาตตามมาตราดังกล่าวแล้ว ในการนำเข้าหรือส่งออกของผู้รับอนุญาตในแต่ละครั้งต้องได้รับใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกเฉพาะคราวจากผู้อนุญาต ทุกครั้งที่นำเข้าหรือส่งออกอีกด้วย

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ อาจกำหนดจำนวนหรือปริมาณของกัญชา กัญชง หรือสารสกัดที่จะนำเข้าแต่ละครั้งไว้ด้วยก็ได้

**มาตรา ๑๙** ผู้ขอรับใบอนุญาตต้อง

(๑) เป็นบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปี และมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (ก) เป็นบุคคลวิกลจริต คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (ข) เป็นผู้อยู่ระหว่างการถูกพักใช้ใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้
- (ค) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนวันยื่นคำขอรับใบอนุญาต

(ง) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๕๗ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ และ มาตรา ๖๘ เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันยื่นคำขอรับใบอนุญาต

- (๒) เป็นนิติบุคคลที่มีสัญชาติไทย มีสำนักงานตั้งอยู่ในประเทศไทย และ
- (ก) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม (๑) (ข) (ค) และ (ง)
- (ข) ผู้แทนของนิติบุคคลหรือผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม (๑)
- (๓) เป็นวิสาหกิจชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจชุมชนที่ไม่เป็นนิติบุคคล โดยผู้ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการแทนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม (๑) ด้วย
- (๔) สภากาชาดไทยหรือเป็นหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานในกำกับของรัฐที่มีภารกิจเกี่ยวข้องตามกฎหมาย

**มาตรา ๒๐** ใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ให้มีอายุสามปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

**มาตรา ๒๑** ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ผู้ใดประสงค์จะต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ

เมื่อได้ยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้ใบอนุญาตยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

การขอต่ออายุและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

**มาตรา ๒๒** ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายการ ในใบอนุญาต ให้ผู้รับอนุญาตยื่นคำขอเปลี่ยนแปลงรายการ ในใบอนุญาตต่อผู้อนุญาต

การขอเปลี่ยนแปลงรายการและการเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

**มาตรา ๒๓** ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้รับอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ

การขอรับและการออกใบแทนใบอนุญาตตาม วรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

**มาตรา ๒๔** ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ตายก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ และทายาทหรือผู้ซึ่งได้รับความยินยอมจากทายาทแสดงความจำนงต่อผู้อนุญาต เพื่อขอดำเนินการตามที่ได้รับใบอนุญาตนั้นต่อไป ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับอนุญาตดังกล่าวตาย เมื่อผู้อนุญาตตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้นั้นมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามในการเป็นผู้รับอนุญาต ให้แจ้งผู้แสดงความจำนงนั้นดำเนินการตามใบอนุญาตนั้นต่อไปได้จนกว่าใบอนุญาตสิ้นอายุ และให้ถือว่าผู้แสดงความจำนงเป็นผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ตั้งแต่วันที่ผู้รับอนุญาตตาย

การแสดงความจำนงและการตรวจสอบ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา



หมวด ๔  
หน้าที่ของผู้รับอนุญาต

มาตรา ๒๕ ผู้รับอนุญาตมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีสถานที่เพาะปลูก ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือจำหน่าย แล้วแต่กรณี และสถานที่จัดเก็บ ที่มีมาตรการรักษาความปลอดภัยจากบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง

(๒) จัดให้มีการเพาะปลูก ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือจำหน่าย แล้วแต่กรณี ณ สถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

(๓) เพาะปลูกตามขนาดพื้นที่ที่ได้รับใบอนุญาต

(๔) ผลิต จำหน่ายและจัดเก็บ ณ สถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

(๕) จัดทำบัญชีรับจ่ายตามที่ได้รับใบอนุญาตและเสนอรายงานต่อผู้อนุญาตทราบทุกสามเดือน บัญชีดังกล่าวให้เก็บรักษาไว้เป็นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ลงรายการครั้งสุดท้ายในบัญชี ทั้งนี้ การจัดทำบัญชีรับจ่ายและการเสนอรายงานดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๖) ปฏิบัติการตามหมวด ๘ การคุ้มครองบุคคลซึ่งอาจได้รับอันตรายจาก การบริโภคกัญชา กัญชง หรือสารสกัด และการป้องกันการใช้กัญชา กัญชง หรือสารสกัดในทางที่ผิด

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๖ ผู้รับอนุญาต ต้องควบคุมดูแลมิให้มีการบริโภคกัญชาอันมีลักษณะเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๔๖ ในสถานที่ที่ได้รับอนุญาต

หมวด ๕  
การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต  
และการเลิกกิจการ

มาตรา ๒๗ เมื่อปรากฏแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ว่าผู้รับอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๒๕ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๗) มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๖ หรือมาตรา ๓๗ หรือ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๘ วรรคสอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้รับอนุญาตนั้นดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

หากผู้รับอนุญาตไม่ดำเนินการแก้ไขภายในระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานต่อผู้อนุญาต เพื่อพิจารณาสั่งพักใช้ใบอนุญาต

มาตรา ๒๘ ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ได้ เมื่อปรากฏว่า

(๑) ผู้รับอนุญาตไม่ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง

(๒) ผู้รับอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๔๘

(๓) ผู้รับอนุญาตเคยถูกสั่งให้แก้ไขให้ถูกต้องและได้กระทำการอันเป็นเหตุให้ต้องถูกสั่งให้แก้ไขให้ถูกต้องนั้นอีกตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง

ผู้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่งซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตต้องหยุดดำเนินการ ตามใบอนุญาตนั้น เว้นแต่กรณีการพักใช้ใบอนุญาตเพาะปลูกกัญชาหรือกัญชง ผู้รับอนุญาตสามารถดูแลกัญชาหรือกัญชงที่เพาะปลูกนั้นได้ แต่จะเพาะปลูกกัญชาหรือกัญชงเพิ่มขึ้น และใช้ประโยชน์ใด ๆ จากกัญชาหรือกัญชงที่ตนได้รับใบอนุญาตเพาะปลูกมิได้

การสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง มีกำหนดครั้งละไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน หรือในกรณีที่มีการฟ้องผู้รับอนุญาตต่อศาลว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ จะสั่งพักใช้ใบอนุญาตไว้จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดก็ได้

**มาตรา ๒๙** ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ได้ เมื่อปรากฏว่าผู้รับอนุญาตขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๙ หรือฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๒๘

**มาตรา ๓๐** คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับอนุญาตทราบ หากไม่พบตัวผู้รับอนุญาตหรือผู้รับอนุญาตไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าวให้ปิดคำสั่งไว้ในที่เปิดเผย เห็นได้ง่าย ณ ที่อยู่ที่ผู้รับอนุญาตแจ้งไว้ในคำขอรับใบอนุญาต และให้ถือว่า ผู้รับอนุญาตได้รับแจ้งคำสั่งนั้นแล้วตั้งแต่วันที่ปิดคำสั่ง

เพื่ออำนวยความสะดวกในการแจ้งคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ผู้อนุญาตจะแจ้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ไปพร้อมกับหนังสือแจ้งด้วยก็ได้ โดยให้ถือว่าผู้รับอนุญาตได้รับแจ้งคำสั่งนั้นนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งหรือวันปิดคำสั่งตามวรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี

**มาตรา ๓๑** ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งยกเลิกคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต ตามมาตรา ๒๘ (๑) ได้ เมื่อปรากฏว่าผู้รับอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตนั้นได้ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้สั่งการตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ก่อนครบกำหนดระยะเวลาพักใช้ใบอนุญาตตามคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต

ให้นำความในมาตรา ๓๐ มาใช้บังคับแก่การแจ้งคำสั่งยกเลิกคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตแก่ผู้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

**มาตรา ๓๒** ผู้ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตใด ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตอีกไม่ได้

ในกรณีที่นิติบุคคลถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต ให้นำความในวรรคหนึ่ง มาใช้บังคับแก่กรรมการผู้จัดการและผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นด้วยโดยอนุโลม

**มาตรา ๓๓** ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตใด ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้อีกไม่ได้ จนกว่าจะพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตนั้น

ในกรณีที่นิติบุคคลถูกเพิกถอนใบอนุญาต ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่กรรมการผู้จัดการและ  
ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นด้วยโดยอนุโลม

**มาตรา ๓๔** ในระหว่างที่ใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ยังไม่สิ้นอายุ ผู้รับอนุญาตผู้ใดประสงค์จะเลิก  
กิจการ ให้แจ้งการเลิกกิจการเป็นหนังสือให้ผู้อนุญาตทราบล่วงหน้าอย่างน้อยสิบห้าวันก่อนวันที่ประสงค์จะ  
เลิกกิจการ พร้อมทั้งแจ้งสถานที่เก็บ และจำนวนหรือปริมาณกัญชา กัญชง หรือสารสกัดที่เหลืออยู่

ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ผู้ใดไม่ประสงค์จะต่ออายุใบอนุญาตและประสงค์จะเลิกกิจการ ให้แจ้ง  
การเลิกกิจการเป็นหนังสือให้ผู้อนุญาตทราบล่วงหน้าภายในสิบห้าวันก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ พร้อมทั้งแจ้ง  
สถานที่เก็บและจำนวนหรือปริมาณกัญชา กัญชง หรือสารสกัดที่เหลืออยู่

ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ผู้ใดไม่ได้รับอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือถูกเพิกถอน  
ใบอนุญาตให้แจ้งสถานที่เก็บและจำนวนหรือปริมาณกัญชา กัญชง หรือสารสกัดที่เหลืออยู่ ภายในสิบห้าวันนับ  
แต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หนังสือแจ้งคำสั่ง เพิกถอนใบอนุญาต หรือหนังสือ  
แจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีตามมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ ให้ยกอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต  
หรือยกอุทธรณ์คำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต แล้วแต่กรณี

การแจ้งตามมาตรา ๓๔ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศใน  
ราชกิจจานุเบกษา

**มาตรา ๓๕** ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๕ แจ้งการเลิกกิจการ ใบอนุญาตสิ้นอายุ ผู้อนุญาต  
ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต แล้วแต่กรณี หากประสงค์จะจำหน่ายกัญชา กัญชง  
หรือสารสกัดที่เหลืออยู่ ของตน ให้จำหน่ายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันเลิกกิจการ วันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ วันที่  
ได้รับหนังสือแจ้งการไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หนังสือแจ้งคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต หรือหนังสือแจ้ง  
คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีตามมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ ให้ยกอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต  
หรือยกอุทธรณ์คำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ผู้อนุญาตอาจขยายระยะเวลาดังกล่าวได้ตามที่  
เห็นสมควรแต่ไม่เกินสามสิบวัน

#### หมวด ๖

#### การโฆษณา

**มาตรา ๓๖** ห้ามผู้ใดโฆษณา หรือทำการสื่อสารการตลาดเกี่ยวกับช่อดอกหรือยางของกัญชา หรือช่อดอก  
หรือยางของกัญชง หรือสารสกัด หรือเครื่องมือและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการสูบกัญชา

**มาตรา ๓๗** การโฆษณาหรือการสื่อสารการตลาดเกี่ยวกับกัญชา กัญชง หรือสารสกัดที่ไม่ใช่กรณี  
ต้องห้ามตามมาตรา ๓๖ ต้องไม่ใช่ข้อความที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือใช้ข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสีย  
ต่อสังคมเป็นส่วนใหญ่

ข้อความดังต่อไปนี้ ถือว่าเป็นข้อความที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือเป็นข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวม

(๑) ข้อความที่เป็นเท็จหรือเกินความจริง

(๒) ข้อความที่โอ้อวดสรรพคุณเกินจริงว่าสามารถบำบัดรักษา บรรเทา หรือป้องกันโรคหรือความเจ็บป่วยได้อย่างศักดิ์สิทธิ์หรือตามความเชื่อส่วนบุคคลหรือสามารถรักษาโรคให้หายขาดได้ หรือใช้ถ้อยคำอื่นใดที่มีความหมาย ในทำนองเดียวกัน

(๓) ข้อความที่เป็นการสนับสนุนโดยตรงหรือโดยอ้อมให้มีการกระทำความผิดกฎหมายหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือนำไปสู่ความเสื่อมเสียในวัฒนธรรมของชาติ

**มาตรา ๓๘** ในกรณีที่ผู้อนุญาตเห็นว่าการโฆษณาใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ ให้ผู้อนุญาตมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือ ให้ผู้โฆษณาระงับการโฆษณานั้น

หมวด ๗

การอุทธรณ์

**มาตรา ๓๙** ในกรณีที่ผู้อนุญาตไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ผู้ขอรับใบอนุญาต หรือ ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาต มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการไม่ออกใบอนุญาต หรือการไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต แล้วแต่กรณี

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ในระหว่างการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งไม่ออกใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกเฉพาะคราว ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ของรัฐมนตรี เมื่อมีคำขอของผู้อุทธรณ์ รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ผู้รับอนุญาตนำเข้ากัญชา กัญชง หรือสารสกัด หรือส่งออกกัญชา กัญชง หรือสารสกัด นำเข้ากัญชา กัญชง หรือสารสกัด หรือส่งออกกัญชา กัญชง หรือสารสกัดเฉพาะคราวไปพลางก่อนได้ หรือสั่งอนุญาตให้ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตดำเนินการเพาะปลูกกัญชาหรือกัญชง หรือนำเข้ากัญชา กัญชง หรือสารสกัด ส่งออก หรือจำหน่ายกัญชา กัญชง หรือสารสกัด แล้วแต่กรณี ไปพลางก่อนได้

**มาตรา ๔๐** คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๗ หรือของผู้อนุญาตตามมาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๘ ผู้ได้รับคำสั่งมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งนั้นๆ แล้วแต่กรณี

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งนั้นๆ แล้วแต่กรณี

**มาตรา ๔๑** การพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ ให้รัฐมนตรีพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์ ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดระยะเวลานั้น ในการนี้ ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้ ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว

## หมวด ๘

การคุ้มครองบุคคลซึ่งอาจได้รับอันตรายจากการบริโภคกัญชา กัญชง หรือสารสกัด  
และการป้องกันการใช้กัญชา กัญชง หรือสารสกัดในทางที่ผิด

**มาตรา ๔๒** ห้ามผู้ใดจำหน่ายกัญชา กัญชง หรือสารสกัดเพื่อการบริโภค ไม่ว่าจะนำไปเพื่อประโยชน์  
ในทางการค้าหรือให้โดยมีสิ่งตอบแทนหรือผลประโยชน์อื่นใดหรือไม่ก็ตาม แก่บุคคลดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปี

(๒) สตรีมีครรภ์

(๓) สตรีให้นมบุตร

(๔) บุคคลอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ให้ผู้จำหน่ายมีหน้าที่ปิดประกาศหรือแจ้ง ณ สถานที่จำหน่ายหรือผ่านช่องทางการจำหน่ายอื่น  
ให้ทราบถึงข้อห้ามจำหน่ายแก่บุคคลตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งคำเตือนในการบริโภค ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่  
รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับอายุของผู้ซื้อหรือผู้รับการให้ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้จำหน่าย แจ้งให้บุคคล  
ดังกล่าวแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือหลักฐานอื่นที่แสดงอายุของบุคคลนั้นก่อน แล้วแต่กรณี

ความในวรรคหนึ่ง ไม่ใช่บังคับแก่อาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหารตามชนิดและประเภทที่รัฐมนตรี  
ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

**มาตรา ๔๓** ห้ามผู้ใดจำหน่ายกัญชา กัญชง หรือสารสกัดเพื่อการบริโภค ไม่ว่าจะนำไปเพื่อประโยชน์  
ในทางการค้าหรือให้โดยมีสิ่งตอบแทนหรือผลประโยชน์อื่นหรือไม่ก็ตาม โดยวิธีการหรือในลักษณะอย่างหนึ่ง  
อย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) จำหน่ายกัญชา กัญชง หรือสารสกัดเพื่อนำไปบริโภคในวัตถุประสงค์อื่นนอกจากที่กำหนดไว้ใน  
มาตรา ๔๖

(๒) จำหน่ายโดยใช้เครื่องจำหน่าย หรือจำหน่ายกัญชา กัญชง หรือสารสกัดโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

(๓) จำหน่ายกัญชา กัญชง หรือสารสกัด โดยวิธีการแจก แถม ให้ แลกเปลี่ยนกับสินค้าอื่น การให้บริการ  
หรือสิทธิประโยชน์อื่น แล้วแต่กรณี

(๔) จำหน่ายสินค้าหรือให้บริการโดยมีการแจก แถม ให้ หรือแลกเปลี่ยนกับกัญชา กัญชง หรือสารสกัด  
แล้วแต่กรณี

(๕) เรจำหน่ายกัญชา กัญชง หรือสารสกัด

(๖) ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการ การชิงโชค การชิงรางวัล  
หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อหรือแก่ผู้นำทืบห่อ หรือสลากหรือสิ่งอื่นใดเกี่ยวกับกัญชา  
กัญชง หรือสารสกัด มาแลกเปลี่ยนหรือแลกซื้อ

(๗) แสดงราคา ณ จุดจำหน่ายที่มีข้อความในลักษณะจงใจเกี่ยวกับกัญชา กัญชง หรือสารสกัด

(๘) ดำเนินการตามมาตรการส่งเสริมการจำหน่ายกัญชา กัญชง หรือสารสกัด ด้วยประการใด ๆ

ความในวรรคหนึ่ง ไม่ใช่บังคับแก่อาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหารตามชนิดและประเภทที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

**มาตรา ๔๔** ห้ามผู้ใดจำหน่ายกัญชา กัญชง หรือสารสกัด เพื่อการบริโภค ไม่ว่าจะนำไปเพื่อประโยชน์ในทางการค้าหรือให้โดยมีสิ่งตอบแทนหรือผลประโยชน์อื่นหรือไม่ก็ตาม ในสถานที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) วัดหรือสถานที่สำหรับประกอบพิธีกรรมทางศาสนา
- (๒) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- (๓) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก
- (๔) สวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสวนสนุก
- (๕) สถานที่อื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ อาจประกาศกำหนดระยะห่างจากสถานที่ตามวรรคหนึ่ง เพื่อมิให้มีการจำหน่ายกัญชา กัญชง หรือสารสกัด ภายในระยะห่างดังกล่าวก็ได้

**มาตรา ๔๕** ห้ามผู้ใดจำหน่ายอาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหารที่มีกัญชา กัญชง หรือสารสกัด เป็นวัตถุดิบหรือส่วนประกอบ ไม่ว่าจะนำไปเพื่อประโยชน์ในทางการค้าหรือให้โดยมีสิ่งตอบแทนหรือผลประโยชน์อื่นหรือไม่ก็ตาม ในสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

ความในวรรคหนึ่ง ไม่ใช่บังคับแก่อาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหารตามชนิดและประเภทที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

**มาตรา ๔๖** ห้ามผู้ใดบริโภคกัญชา กัญชง หรือสารสกัด เว้นแต่เป็นการบริโภคโดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) การบำบัด รักษา และบรรเทาความเจ็บป่วยของมนุษย์ หรือป้องกันโรค รวมถึงการนำไปใช้กับมนุษย์ เพื่อให้เกิดผลต่อสุขภาพหรือการทำงานของร่างกายให้ดีขึ้น เสริมสร้างโครงสร้างหรือการทำงานของร่างกายหรือลดปัจจัยเสี่ยงของการเกิดโรคภายใต้การกำกับดูแลของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนจีน หรือหมอพื้นบ้านตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการแพทย์แผนไทย

(๒) การศึกษาวิเคราะห์หรือวิจัยที่ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ ศึกษาวิจัยหรือจัดการเรียนการสอนทางการแพทย์ เภสัชศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ หรือมีหน้าที่ให้บริการทางการแพทย์ เภสัชกรรม หรือวิทยาศาสตร์ เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์หรือเภสัชกรรม สภากาชาดไทย หรือสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีหน้าที่ศึกษาวิจัยและจัดการเรียนการสอนทางการแพทย์ หรือเภสัชศาสตร์

(๓) ผลิตภัณฑ์สมุนไพรตามกฎหมายว่าด้วยผลิตภัณฑ์สมุนไพร ยาตามกฎหมายว่าด้วยยา อาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหาร เครื่องสำอางตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอาง หรือผลิตภัณฑ์อื่นใดตามที่กฎหมายเฉพาะที่บัญญัติไว้

**มาตรา ๔๗** ห้ามผู้ใดจงใจ ชักนำ ยุยง ส่งเสริม ใช้ป้ายหลอกลวง ชูเชิญใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือชื่นใจด้วยประการอื่นใดให้ผู้อื่นบริโภคหรือใช้กัญชา กัญชง หรือสารสกัด

**มาตรา ๔๘** ห้ามผู้ใดซบซึ่ยานพาหนะในขณะมีเมากัญชา กัญชง สารสกัด หรืออาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหารที่มีกัญชา กัญชง หรือสารสกัด เป็นวัตถุติดหรือส่วนประกอบ

ในกรณีที่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้ซบซึ่ยานพาหนะมีอาการเมากัญชา กัญชง สารสกัด หรืออาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหารที่มีกัญชา กัญชง หรือสารสกัด เป็นวัตถุติด หรือส่วนประกอบ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายในการควบคุม ดูแล หรือกำกับการจราจรและความปลอดภัยของยานพาหนะมีอำนาจสั่งให้ผู้ซบซึ่หยุดยานพาหนะและสั่งให้มีการทดสอบผู้ซบซึ่ดังกล่าวว่ามีเมากัญชา กัญชง หรือสารสกัดหรือไม่

ในกรณีผู้ซบซึ่ตามวรรคหนึ่งไม่ยอมให้ทดสอบ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตามวรรคสองมีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้ดำเนินการทดสอบได้ภายในระยะเวลาที่จำเป็นแห่งกรณีเพื่อให้การทดสอบเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว หากผู้นั้นยอมให้ทดสอบและผลการทดสอบปรากฏว่าไม่ได้ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่ง ก็ให้ปล่อยตัวไปทันที

ในกรณีที่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้ซบซึ่ยานพาหนะในขณะมีเมากัญชา กัญชง สารสกัด หรืออาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหารที่มีกัญชา กัญชง หรือสารสกัดเป็นวัตถุติดหรือส่วนประกอบ หากผู้นั้นยังไม่ยอมให้ทดสอบตามวรรคสองโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่ง

การทดสอบตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นและมีเหตุอันเชื่อได้ว่า ผู้ซบซึ่หรือบุคคลที่อาจเป็นผู้ซบซึ่ ได้กระทำการฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่ง หากบุคคลดังกล่าวอยู่ในภาวะหมดสติหรือได้รับอันตรายแก่กายจนไม่อาจให้ความยินยอมในการทดสอบตามวรรคสอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตามวรรคสองมีอำนาจขอให้แพทย์ที่เกี่ยวข้องทำการตรวจพิสูจน์บุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

**มาตรา ๔๙** บทบัญญัติมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๔ ไม่ใช้บังคับแก่การจำหน่ายกัญชา กัญชง หรือสารสกัดตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อการรักษาโรค บำบัด หรือบรรเทาอาการเจ็บป่วยภายใต้การกำกับดูแลของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนจีน หรือหมอพื้นบ้านตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการแพทย์แผนไทย

(๒) เพื่อการศึกษาวิเคราะห์หรือวิจัยที่ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ ศึกษาวิจัยหรือจัดการเรียนการสอนทางการแพทย์ เกษษศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ หรือมีหน้าที่ให้บริการทางการแพทย์ เกษษกรรม หรือวิทยาศาสตร์ เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์หรือเกษตรกรรม สภากาชาดไทย หรือสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีหน้าที่ ศึกษาวิจัยและจัดการเรียนการสอนทางการแพทย์หรือเกษตรศาสตร์

หมวด ๙  
พนักงานเจ้าหน้าที่

**มาตรา ๕๐** เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่เพาะปลูก สถานที่ผลิต สถานที่นำเข้า สถานที่ส่งออก สถานที่จำหน่ายไม่ว่าจะเป็นไปเพื่อประโยชน์ในทางการค้าหรือให้โดยมีสิ่งตอบแทนหรือผลประโยชน์อื่นหรือไม่ก็ตาม หรือสถานที่เก็บกัญชา กัญชง สารสกัด หรืออาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหารที่มีกัญชา กัญชง หรือสารสกัด เป็นวัตถุติด หรือส่วนประกอบ ในเวลาทำการของสถานที่นั้น หรือเข้าไปในยานพาหนะที่บรรทุกกัญชา กัญชง สารสกัด หรืออาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหารที่มีกัญชา กัญชง หรือสารสกัด เป็นวัตถุติดหรือส่วนประกอบ ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบหรือควบคุมเท่าที่จำเป็นตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) นำ กัญชา กัญชง สารสกัด หรืออาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหารที่มีกัญชา กัญชง หรือสารสกัด เป็นวัตถุติดหรือส่วนประกอบ ในจำนวนหรือปริมาณพอสมควรไปเพื่อเป็นตัวอย่างในการตรวจสอบหรือวิเคราะห์

(๓) ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ อาจเข้าไปในสถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ เพื่อตรวจ ค้น ยึด หรืออายัดกัญชา กัญชง สารสกัด อาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหารที่มีกัญชา กัญชง หรือสารสกัด เป็นวัตถุติดหรือส่วนประกอบ หรือเครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดจนภาชนะบรรจุหีบห่อ ฉลาก หรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกัญชา กัญชง สารสกัด หรืออาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหารที่มีกัญชา กัญชง หรือสารสกัด เป็นวัตถุติดหรือส่วนประกอบดังกล่าว ซึ่งสงสัยหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

(๔) มีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารหรือหลักฐานที่จำเป็นเพื่อประกอบการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่

การปฏิบัติหน้าที่ตาม (๓) ต้องมีหมายค้น เว้นแต่ มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า หากเน้นซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้จะมีการยกย่าย ชุกซ่อน ทำให้เปลี่ยนสภาพไปจากเดิม หรือทำลายหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ให้ทำการค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น แต่ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการค้น

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับอนุญาตหรือบุคคลที่อยู่ขณะนั้นอำนวยความสะดวกตามสมควร

**มาตรา ๕๑** ในกรณีที่ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๕๐ (๓) เป็นของเสียง่าย เป็นของที่ใกล้จะสิ้นอายุตามที่กำหนดไว้ หรือในกรณีที่เก็บไว้จะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหายหรือจะเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาเกินค่าของสิ่งนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ยึดหรืออายัดจะจัดการขายทอดตลาดสิ่งนั้นก่อนคดีถึงที่สุดหรือก่อนที่สิ่งนั้นจะตกเป็นของกระทรวงสาธารณสุขก็ได้ เงินที่ขายได้เมื่อหักค่าใช้จ่ายและค่าภาระติดพันทั้งปวงแล้ว เหลือเงินจำนวนสุทธิเท่าใด ให้ยึดไว้แทนสิ่งนั้น โดยฝากไว้กับธนาคารของรัฐ



ในกรณีที่สิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๕๐ (๓) เป็นกัญชาหรือกัญชงที่อยู่ในขณะเพาะปลูก ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสามารถดูแลกัญชาหรือกัญชงที่เพาะปลูกนั้นได้จนกว่าคดีถึงที่สุดหรือจนกว่าต้นกัญชา หรือกัญชง ที่เพาะปลูกนั้นตกเป็นของกระทรวงสาธารณสุขตามมาตรา ๕๒ มาตรา ๗๒ หรือมาตรา ๗๓ แล้วแต่กรณี แต่จะเพาะปลูกต้นกัญชา หรือกัญชง เพิ่มขึ้นและใช้ประโยชน์ใด ๆ จากต้นกัญชา หรือกัญชง ที่เพาะปลูกมิได้

**มาตรา ๕๒** สิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๕๐ (๓) ให้ตกเป็นของกระทรวงสาธารณสุข เมื่อปรากฏว่า

(๑) ไม่ปรากฏเจ้าของ หรือไม่มีผู้มาแสดงตัวเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ ได้ยึดหรืออายัด

(๒) ในกรณีที่ไม่มี การดำเนินคดีและผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองมิได้ร้องขอคืนภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองได้รับแจ้งคำสั่งว่าไม่มีการดำเนินคดี

(๓) ในกรณีที่มีการดำเนินคดี และพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือศาลไม่ได้พิพากษาให้รับ และผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองมิได้ร้องขอคืนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือวันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่สิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ตกเป็นของกระทรวงสาธารณสุขตามวรรคหนึ่งแล้ว หากปรากฏในภายหลังว่าผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองสิ่งนั้นมาร้องขอคืน พร้อมแสดงเหตุผลอันสมควรถึงสาเหตุแห่งความล่าช้า หรือเหตุขัดข้องในการใช้สิทธิขอคืน ทั้งนี้ ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่สิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ตกเป็นของ กระทรวงสาธารณสุข ถ้าสิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๕๐ (๓) หรือเงินที่ยึดไว้แทนสิ่งนั้นตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง ยังคงมีอยู่ในความครอบครองของกระทรวงสาธารณสุข ให้อธิบดีสั่งคืนสิ่งนั้นหรือเงินที่ยึดไว้แทนสิ่ง นั้นแก่เจ้าของ หรือผู้ครอบครองที่แท้จริงไป

**มาตรา ๕๓** ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อ บุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

**มาตรา ๕๔** ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตาม ประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๑๐

บทกำหนดโทษ

**มาตรา ๕๕** ผู้ใดเพาะปลูกกัญชาหรือกัญชงโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ซึ่งมีขนาดพื้นที่ เพาะปลูกตามมาตรา ๑๗ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

**มาตรา ๕๖** ผู้ใดเพาะปลูกกัญชาหรือกัญชงโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ซึ่งมีขนาดพื้นที่เพาะปลูกตามมาตรา ๑๗ (๒) หรือ (๓) หรือผลิต ส่งออก หรือจำหน่ายกัญชา กัญชง หรือสารสกัด โดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

**มาตรา ๕๗** ผู้ใดนำเข้ากัญชา กัญชง หรือสารสกัด โดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

**มาตรา ๕๘** ผู้รับอนุญาตนำเข้ากัญชา กัญชง หรือสารสกัดหรือส่งออกกัญชา กัญชง หรือสารสกัดตามมาตรา ๑๕ ผู้ใดนำเข้ากัญชา กัญชง หรือสารสกัด หรือส่งออกกัญชา กัญชง หรือสารสกัดในแต่ละครั้งโดยไม่ได้นำดำเนินการตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษปรับครั้งละไม่เกินห้าพันบาท

**มาตรา ๕๙** ผู้รับอนุญาตที่ฝ่าฝืนมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

**มาตรา ๖๐** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ หรือมาตรา ๓๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ปรับอีกวันละไม่เกินห้าหมื่นบาทนับแต่วันที่ฝ่าฝืนคำสั่ง ทั้งนี้จนกว่าจะระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนดังกล่าว

**มาตรา ๖๑** ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๗ หรือคำสั่งของผู้อนุญาต ตามมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

**มาตรา ๖๒** ผู้ใดดำเนินการในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต ฝ่าฝืนตามมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ปรับอีกวันละไม่เกินหกหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน

**มาตรา ๖๓** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

**มาตรา ๖๔** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

**มาตรา ๖๕** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) หรือ (๘) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

**มาตรา ๖๖** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

**มาตรา ๖๗** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๔๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหกหมื่นบาท

**มาตรา ๖๘** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๗ หรือมาตรา ๔๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

**มาตรา ๖๙** ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกตามสมควรแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๐ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

**มาตรา ๗๐** การกระทำความผิดที่ต้องรับโทษตามมาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ หรือมาตรา ๖๘ หากเป็นการกระทำความผิดต่อบุคคลตามมาตรา ๔๒ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของอัตราโทษตามมาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ หรือมาตรา ๖๘ แล้วแต่กรณี

**มาตรา ๗๑** ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้น กระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิด นั้น ๆ ด้วย

**มาตรา ๗๒** เมื่อศาลพิพากษาลงโทษผู้ใดเนื่องจากได้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ หรือมาตรา ๔๘ ให้ศาลสั่งริบภัยฯ ภัยฯ สารสกัด อาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหารที่มีภัยฯ ภัยฯ หรือสารสกัด เป็นวัตถุติดหรือส่วนประกอบ หรือเครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดจนอุปกรณ์หรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเสียทั้งสิ้น เว้นแต่ทรัพย์สินดังกล่าวเป็นของผู้อื่น ซึ่งมีได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

ในกรณีที่ศาลสั่งให้ริบทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งแล้ว หากปรากฏในภายหลัง โดยคำร้องของเจ้าของที่แท้จริงว่าผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริงมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด ให้ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สินดังกล่าว ทั้งนี้เจ้าของที่แท้จริงนั้นต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด

ทรัพย์สินที่ศาลสั่งริบตามวรรคหนึ่งให้ตกเป็นของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อทำลายหรือจัดการตามที่เห็นสมควร

**มาตรา ๗๓** บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียวให้ถือเป็นความผิดทางพินัยให้อธิบดีมีอำนาจเปรียบเทียบได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งเป็นความผิดทางพินัย และได้มีการชำระเงินค่าปรับเป็นพินัยตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ความผิดทางพินัยนั้นเป็นอันยุติ

ในกรณีที่มีการยึดหรืออายัดภัยฯ ภัยฯ สารสกัด อาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหารที่มีภัยฯ ภัยฯ หรือสารสกัด เป็นวัตถุติดหรือส่วนประกอบ หรือเครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดจนอุปกรณ์หรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดไว้ อธิบดีจะเปรียบเทียบ ได้ต่อเมื่อผู้ต้องหายินยอมให้สิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ตกเป็นของกระทรวงสาธารณสุข

สิ่งของที่ตกเป็นของกระทรวงสาธารณสุขตามวรรคสาม ให้ทำลายหรือจัดการตามควรแก่กรณี

ในกรณีที่มิใช่ว่าผู้อ้างว่าเป็นเจ้าของสิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ตามวรรคสามหรือวรรคสี่แสดงต่ออธิบดีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่เปรียบเทียบได้ว่าตนเป็นเจ้าของที่แท้จริงและมีได้รู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิด และสิ่งที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ยังคงอยู่ในความครอบครองของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้อธิบดีสั่งให้คืนสิ่งที่ได้ยึดหรืออายัดแก่ผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริงได้

#### บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๔ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๘ (๑) (๒) และ (๓) และให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) ซึ่งต้อง ไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก จำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๗๕ ให้คณะกรรมการพิจารณาศึกษาประโยชน์และผลกระทบของการใช้กัญชา กัญชง หรือสารสกัด ในการดูแลสุขภาพ การป้องกัน บำบัดโรค รักษาผู้ป่วย การศึกษาวิจัยหรือพัฒนานวัตกรรม เพื่อประโยชน์ในการทบทวน และกำหนดนโยบายตามมาตรา ๑๒ (๑) โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ระหว่างที่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง การนำเข้ากัญชา กัญชง หรือสารสกัดให้กระทำเฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) เพื่อประโยชน์ในทางวิทยาศาสตร์ การศึกษา วิเคราะห์ หรือวิจัย
- (๒) เพื่อประโยชน์ในทางการแพทย์หรือการรักษาผู้ป่วยของผู้ขอใบอนุญาตที่เป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องหรือสภากาชาดไทย
- (๓) กรณีนำเข้าเมล็ดพันธุ์ ส่วนขยายพันธุ์ หรือ ส่วนหนึ่งส่วนใดของต้นกัญชา ที่ใช้ปลูกหรือใช้ทำพันธุ์ ได้เฉพาะเพื่อนำมาเพาะปลูก

มาตรา ๗๖ ให้ผู้ที่เพาะปลูกกัญชาหรือกัญชง เพื่อประโยชน์ในทางการแพทย์และสุขภาพและสร้างมูลค่าในเชิงเศรษฐกิจ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ และให้สามารถดำเนินการได้ต่อไปจนกว่าผู้อนุญาตจะมีคำสั่งไม่อนุญาต

มาตรา ๗๗ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือผู้ยื่นขอรับใบอนุญาตให้ศึกษาวิจัยสมุนไพรควบคุม หรือใบอนุญาตให้จำหน่าย ส่งออก หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง สมุนไพรควบคุม (กัญชา) พ.ศ.๒๕๖๕ แห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับให้ถือเป็นผู้ได้รับใบอนุญาต ดังต่อไปนี้

(๑) ใบอนุญาตให้ศึกษาวิจัยสมุนไพรควบคุม ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ถือเป็นผู้รับใบอนุญาตเพาะปลูกกัญชาหรือกัญชง ใบอนุญาตผลิตกัญชาหรือกัญชง และใบอนุญาตจำหน่ายกัญชาหรือกัญชง เฉพาะพื้นที่ซึ่งระบุไว้ในใบอนุญาต ตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ใบอนุญาตส่งออกสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ถือเป็นผู้รับใบอนุญาตเพาะปลูกกัญชาหรือกัญชง ใบอนุญาตผลิตกัญชาหรือกัญชง เฉพาะพื้นที่ซึ่งระบุไว้ในใบอนุญาตและใบอนุญาตส่งออกกัญชาหรือกัญชง ตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ใบอนุญาตให้จำหน่ายหรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ถือเป็นผู้รับใบอนุญาตเพาะปลูกกัญชาหรือกัญชง ใบอนุญาตผลิตกัญชาหรือกัญชง และใบอนุญาตจำหน่ายกัญชาหรือกัญชง เฉพาะพื้นที่ซึ่งระบุไว้ในใบอนุญาต ตามพระราชบัญญัตินี้

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้จนถึงวันสิ้นอายุใบอนุญาตและให้ต่ออายุใบอนุญาตได้ตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

## อัตราค่าธรรมเนียม

---

|     |                                                 |                                                |
|-----|-------------------------------------------------|------------------------------------------------|
| (๑) | ใบอนุญาตเพาะปลูกกัญชาหรือกัญชง                  | ฉบับละ ๕๐,๐๐๐ บาท                              |
| (๒) | ใบอนุญาตผลิตกัญชา กัญชง หรือสารสกัด             | ฉบับละ ๕๐,๐๐๐ บาท                              |
| (๓) | ใบอนุญาตนำเข้ากัญชา กัญชง หรือสารสกัด           | ฉบับละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท                             |
| (๔) | ใบอนุญาตส่งออกกัญชา กัญชง หรือสารสกัด           | ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท                              |
| (๕) | ใบอนุญาตนำเข้าเฉพาะคราว กัญชา กัญชง หรือสารสกัด | ฉบับละ ๒๐,๐๐๐ บาท                              |
| (๖) | ใบอนุญาตส่งออกเฉพาะคราว กัญชา กัญชง หรือสารสกัด | ฉบับละ ๒,๐๐๐ บาท                               |
| (๗) | ใบอนุญาตจำหน่ายกัญชา กัญชง หรือสารสกัด          | ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท                               |
| (๘) | การต่ออายุใบอนุญาต                              | ครึ่งละเท่ากับความค่าธรรมเนียม<br>ใบอนุญาตนั้น |